

ministeriet i Finantslovens § 10 under D: i er en Post af samme Natur, idet der nemlig er opført 2,000 Rd. til det tekniske Institut i Kjøbenhavn; det er en Bevilling, som Rigsdagen for et Par Aar siden gif ind paa, og som skulde være ialt 5 Aar. Naar man kommer til at forhandle dette Punkt, saa kan man jo sige: Skal Kjøbenhavn have Noget til dette Diemed, saa bør ogsaa Kjøbstæderne have det; lad os sætte, at Kjøbstæderne ogsaa fik 2,000 Rd., det vilde være en rimelig Ting; thi der er omtrent ligesaamange Mennesker i samtlige Kjøbstæder, som der er i Kjøbenhavn, men dertil er Forslaget jo ikke indskrænket, og derfor kan jeg med Hensyn til dets Diemed ingenlunde stemme for det.

Den anden Side af Sagen er den, at man vil binde Understøttelsen til Kjøbstæderne. Vi have nu her i Danmark 67 Kjøbstæder, og de skulle nu have Industriudstillinger og tekniske Skoler. Jeg kan tænke mig den Glæde, der kommer over Sandvig, som har 225 Indvaanere, det vil sige 26 færre, end der er i et enkelt af de Huse, der ere opførte paa Østerkælled. Har man ret betænkt, hvad disse Kjøbstæder ville sige? Af de 67 Kjøbstæder, vi have udenfor Kjøbenhavn, er der kun 8, der have flere Indbyggere end Udelgade; der er 34, altsaa over Halvdelen, der ingenlunde have saa mange Mennesker, som der boe i St. Pedersstræde, og disse Kjøbstæder vil man nu komme til Hjælp med saadanne storartede Institutioner som Industriudstillinger. Jeg troer ikke, man havde hittet paa det, naar man ikke havde haft Industriudstillingen i London for Die. Hvad de tekniske Skoler angaaer, da kunde man som sagt vistnok gaae ind paa Forslaget, men man maatte da nøiere have drøftet Sagen, førend man fremkom med Forslaget. Jeg skal imidlertid være villig til, dersom de ærede Herrer, naar vi komme til Kirke- og Underviisningsministeriets Budget, ville stille et Forslag af den Natur. — jeg forudsætter nemlig det foreliggende falder igjennem — da at give det min Stemme; det skal være mig en sand Glæde at understøtte det, hvis det gaaer ud paa en rimelig Sum.

Der er, for at understøtte dette Forslag, fremsat flere Udtalelser, som jeg mener ingen-

lunde ere berettigede. Det er saaledes, om jeg huffer ret, af den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) yttret, at Staten bør gjøre, hvad den kan for Kjøbstæderne. Ja, det er en af disse almindelige Sætninger, som kan være fuldkommen rigtig, men Staten har ogsaa gjort særdeles Meget i saa Henseende. Da Kjøbstæderne, ligesom andre Stæder, havde prøvet paa at lave Penge af stemplet Papir, og Krisen derfor kom over dem som over alle andre, da greb Staten ind og gjorde særdeles Meget for Kjøbstæderne ved at give dem den ny Næringslov, og derved gjøre det muligt for dem at arbejde sig videre frem. Det er det store Gode; Staten har gjort Kjøbstæderne; de ville vistnok ikke i Tidens Længde takke de Mænd, som dengang hindrede den lovgivende Magt fra at give Næringsfriheden den tilbørlige Udstrækning; men det falder ikke tilbage paa de Mænd, som kæmpede for Næringsfriheden, det falder tilbage paa dem, der holdt igjen saaledes, at den ikke kunde komme videre, end den kom. Det er naturligt, at man skal gjøre Noget for Kjøbstæderne, men det skal baade i sin Art og i sit Omfang være noget Fornuftigt, thi ellers ere Pengene lige kastede ud af Vinduet. Overhovedet er det, saaledes at yltre sin Medlidenshed med Kjøbstæderne, virkelig Noget, der kan gjøre Stude; saadanne almindelige Talemaader blive let til Stiford, naar de blive udbredte i Kjøbstæderne, og de kunne aldrig komme Kjøbstæderne eller det Hele til Gode. Det er muligt, at saadanne Udtalelser kunne komme en enkelt Mand til Gode, men det er ikke rigtigt, naar de ikke kunne komme Kjøbstæderne eller Staten i det Hele til Gode. Iøvrigt har den ærede Rigsdagsmand for Holsbøl Amts 2den Valgkreds (Tscherning) udtalt sig saa klart og rigtigt om dette Punkt, at jeg skal indskrænke mig til de Bemærkninger, jeg nu har fremsat.

Ordføreren: Det er ikke min Hensigt at forlænge disse allerede saa vidtløftige Forhandlinger, men jeg troer at skulde det ærede Thing at angive det Standpunkt, som Udvalget har indtaget med Hensyn til disse forskellige Forslag. Jeg maa først gjøre opmærksom paa, at Udvalget har stillet sig paa et aldeles con-